

Mag je nou wel of niet fotograferen en filmen bij concerten en evenementen? De invoering van de nieuwe privacyregels binnen de AVG lijkt een dwingende invloed te hebben op lenskapjes. Zeker bij de amateurfotografen en -filmers binnen de verenigingen. Daarom is de Brabantse Muziekbond bij een deskundige te rade gegaan.

Al vijftientig jaar specialiseert Arnoud Engelfriet zich in internetrecht en complexe juridische ICT-vraagstukken. Sinds 2008 doet hij dat – als algemeen directeur en opleidingsdirecteur – binnen adviesbureau ICTRecht. Het volgende citaat is van de heer Engelfriet:

"De AVG kent eigenlijk twee manieren waarop je iets mag doen met andermans foto's. De eerste is dat je toestemming hebt van de betreffende persoon. En de andere is dat je een hoger belang hebt dan het privacybelang van de gefotografeerde persoon. Meestal is het hogere belang de vrijheid van meningsuiting. De journalistieke uitzondering, zal ik maar zeggen.

Het komt er feitelijk op neer dat je een goede reden moet hebben om foto's en video te publiceren. Dan gaat het vaak om een journalistiek belang. Waarbij het dus draait om nieuws. Of dat nou landelijk, regionaal of lokaal nieuws is.

Het gebruikte medium en de zender van het nieuws maken niet uit. Ook een foto op de website van de vereniging of op Facebook kun je onder het kopje 'lokaal nieuws' scharen.

Wel moet je heel serieus omgaan met bezwaren. Iemand dient de mogelijkheid te krijgen om bezwaar te maken tegen zijn aanwezigheid op een foto of video. Dat kun je bijvoorbeeld doen via een 'privacy statement' op de eigen website. Waarin je dan aangeeft hoe en waar iemand zijn bezwaren kenbaar kan maken. En als een bezwaar 'redelijk' is, moet je het beeld inderdaad verwijderen.

Je moet altijd serieus op bezwaren ingaan. Maar opnieuw gaat het steeds om een afweging van jouw belang om te publiceren en dat van degene die een redelijk privacyverzoek doet.

Bij bezwaren ligt de nadruk steeds op de 'redelijkheid'. Een persoon op het podium tijdens een concert kan moeilijk zeggen: ik wil privacy, ik wil niet op de foto. Terwijl iemand die in de rij staat bij de wc daar wel aanspraak op kan maken. Dat plaatje voegt niks toe aan een verslag van het evenement. Het hangt dus af van de doelen en de motivatie. Daar moet je het publiceren van foto's en video's dus steeds op baseren.

Er speelt in dit verband ook nog zoiets als 'redelijke verwachting'. Als iemand naar een repetitie gaat, kan hij of zij ervan uitgaan dat deze besloten is. Dus als daar opeens uitgebreid opnamen in beeld en geluid worden gemaakt, kan iemand daar terecht bezwaar tegen maken. Maar als je op een podium gaat zitten, is die situatie toch anders.

Een bezwaar tegen foto's of video hoeft niet meteen op te wegen tegen de 'nieuws-belangen' van het orkest. Een muzikant, dirigent of solist die het podium betreedt, kan van tevoren bedenken dat er foto's of andere opnamen worden gemaakt.

In feite geldt dat ook voor publiek bij een concert. Tenzij van te voren wordt aangegeven dat het om een besloten gebeuren gaat. Maar voor de rest weten bezoekers dat er foto's of opnamen kunnen worden gemaakt. Dat ze dan – als bijvangst – in beeld kunnen komen.

Het toepassen van een 'opt-out' vind ik een goed idee. Dat iemand dus van tevoren aangeeft als hij of zij niet gefotografeerd of gefilmd wil worden. Bij aankondigingen van concerten of evenementen zou je daar dan op kunnen wijzen.

Nog een praktische tip voor organisatoren. Maak de personen met bezwaren duidelijk zichtbaar, bijvoorbeeld met een bandje of button. Dan weet elke fotograaf of filmer waar ie aan toe is.

Als je bezoekers met bezwaren tegen foto- of video-opnamen visueel herkenbaar maakt, hebben fotografen en filmers het een stuk eenvoudiger om hun opnamen kiezen. Zeker als je externe fotografen verwacht.

Bij minderjarigen is het inderdaad belangrijk om nog zorgvuldiger te zijn. De belangen van kinderen en jongeren worden binnen de privacyregels terecht zwaarder gewogen.

Mijn advies is om bij evenementen van de jeugd altijd vooraf expliciet toestemming te vragen bij de ouders of verzorgers. Geef dan ook duidelijk aan waar je de foto's of filmpjes voor wilt gebruiken. Wat is je bedoeling met de foto's of filmpjes.

De doelen die je aangeeft voor het gebruik van persoonsgegevens en dus voor foto's en filmpjes, spelen een centrale rol in de hele AVG-regelgeving. Een foto is een persoonsgegeven en met elk persoonsgegeven moet je weloverwogen omgaan."